

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK.

Lettre Mensuelle, transmettant les communications officielles du secrétaire du Rotary International. Chicago, juin. 1929. 4° 4 l.

Napkelet, 1929. máj. 15. — Galamb Sándor szegedi színházi leveléből: „Shaw Johannája — a szezon első jelentékeny sikere — a rendezés eredeti és művészi fölfogása tekintetében fölülmulta mindazt, amit azóta ezen a színpadon láttunk“. Mondanunk sem kell, hogy a darabot az egyik helyi lap támadása következtében a színház három zsúfolt ház után levette a műsorról. A Johannát egyébként Hont Ferenc rendezte.

Herczeg Matild: *Eötvös Károly*. Bpest, 1928, 8° 46 l.

Gombocz József: *Fölfogások a népköltészetéről irodalmunkban*. Bpest, 1927, 8° 65 l.

Schwarz Mór: *Az Énekek Énekének tárguma*. Bpest, 1928, 8° 79 l.

Ványó Aladár Tihamér: *A katolikus restauráció Nyugatmagyarországon*. Pannonhalma, 1928, 8° 109 l.

Eperjesy Kálmán: *Kézirati térképek Magyarországról a bécsi levéltárakban*. 20 db. melléklettel. Szeged, 1928, 8° 225 l.

1923—1928. *L'oeuvre de la Fédération Internationale des Unions Intellectuelles*. Présentée par le secrétariat général de la Fédération en collaboration avec l'Union Intellectuelle Tchecoslovaque à l'occasion du 5-e congrès de la Fédération à Prague, du 1-er au 3. octobre 1928. H. n., é. n. 8° 90 l. — Az előszót prince de Rohan írta. Megjegyzendőnek tartjuk, hogy a F. I. U. I. prágai kongresszusán a magyar Unio nem vett részt.

Rácz Elemér: *A ritmikus próza XII—XIII. századi leveleinkben*. Bpest, 1927, 8° 25 l.

Forray Teréz: *A magyar királyok koronázási szertartásai*. Szeged, 1929, 8° 46 l.

Radócs Tamás, O. S. B.: *Horatiusi nyomok Ausonius költészetében*. Pannonhalma, 1928, 8° 77 l.

H. Hajtay Etelka: *Szárnyak bontogatása*. Budapest, 1928, 8° 189 l. — Tanulmányok és vezérfonal a modern fogalmazás-tanításhoz, a könnyed, közvetlen és egyéni stílus megalapozására.

Eduard von Jan: *Diderot als medizinischer Schriftsteller*. Leipzig, 1925, 8° 22 l.

Király Ilona: *Szent Márton magyar király legendája*. A magyar benecések árpádkori francia kapcsolatai. A Berta-monda magyar vonatkozásai. Bpest, 1929, 8° 99 l.

Fuhrmann Kamilla: *Gróf Teleki József és a magyar—francia szellemi kapcsolatok*. Bpest, 1929, 8° 101 l.

Juhász László: *A görög pyraunos eredete*. Szeged, 1929, 4° 10 l.

Deutsch-Ungarische Heimatsblätter, szerk. Jakob Bleyer és Franz Basch. Bpest, 1929, 2. sz. — Az új folyóirat alcíme: Vierteljahresschrift für Kunde des Deutschthums in Ungarn und für deutsche und ungarische Beziehungen.

Erdélyi Szemle, 1929. 2. sz. — A füzet Karácsonyi János emlékének van szentelve.

Új Magyar Föld. Röpirat. Budapest, 1929, 8° 84 l. — A Bartha Miklós-Társaság kiadványa. Munkatársak: Illyés Gyula, Kodolányi János, Fábián Dániel stb.

Vajdasági Írás, szerk. Szenteleky Kornél, Szubotica, 1929. jún.

Farkas László: *Egészség*. A nagykovácsi Arany János-Társaság ülésén tartott fölvétel. H. n., 1928, 8° 48 l.

Kastner Jenő: *Türr István 1860-ban*. Bpest, 1929, 8° 45 l.

Eperjesy Kálmán: *Írások a régi Makóról*. Helytörténeti rajzok. Makó, é. n., 16° 160 l.

Belohorsky Ferenc: *Bessenyei és a filozófus*. Bpest, 1929, 8° 42 l.

Korunk, világnézeti és irodalmi haviszemle. Cluj-Kolozsvár, 1929. okt. — A 763. lapon olvassuk: „A már régen dekadenciába fordult kálvinizmus már régen és érdemesen végezte el történelmi misszióját, szerepét ma már más közönség vette át. Az elért csúcspont és dekadenciába-fordulás után már nem jöhet új föltámadás; mégis új életre rángatni: bűn a haladással, a jövővel szemben“.

A Toll. 1929. okt. 6. — Az ötödik lapon: „Az ifjúság a legvonzóbb dolog a világon s épp ezért minden ifjúsági megmozdulást — jelentkezzék ez az irodalom, a művészet vagy a politika terén — nemcsak főntartás nélküli rokonszenvvel, de mikroszkópikus érdeklődéssel is nézünk. Különösen a mai megkisebbedett Magyarország ifjúsága felé — mely végtelen nehézségek között helyezkedik el egy gazdaságilag leromlott és ideológiailag dúlt világban — kell figyelemmel fordulnia mindenkinek, aki a magyar sors jövő alakulására csüggeszti szemeit. Nagyon becses adalék ennek az új ifjúságnak a munkásságára és gondolkodásmódjára vonatkozólag az a kiadványsorozat, melyet a szegedi egyetem Bethlen Gábor-Körének tagjai indítottak meg. Két kis füzet, az egyik az alföldi rádióról, a másik a tanyai agrár-settlementről szól, s mindakettő Buday György névvel a címlapon tanulságos és vonzó bizonyítéka annak, hogy a mai ifjúság helyesen látta meg a magyarság legnagyobb problémáját, ami nem egyéb, mint a széles néprétegek gazdasági és kulturális fölemelkedésének elősegítése”.

Be de Béla: *Elszállt gondolatok*. Koltemények. Cluj-Kolozsvár, 1929, 12° 95 l. — Minthogy a kötet „tisztá jövedelme a kolozsvári egyetem magyar menzájának adatik”, kritikát nem mondunk a versekről.

Volkstum und Kultur der Romanen. (Sprache, Dichtung, Sitte.) Vierteljahresschrift mit Unterstützung der Hamburgischen Wissenschaftlichen Stiftung herausgegeben vom Seminar für romanische Sprachen und Kultur an der Hamburgischen Universität. Szerk. Prof. Dr. Walter Küchler és Prof. Dr. Fr. Krüger. 1928. — Mikor leszünk mi annyira, hogy egy egyetemi szeminarium évi 24 ives terjedelemmel folyóiratot tudjon kiadni . . . Mindenütt serényen folyik a világnyelveken való publikáció; a newyorki Columbia-egyetem francia intézete már 21. kötetét adja ki, köztük egy oláh költészet-történettel; a giesseni egyetem asszisztense — Elisabeth Kredel — a Zschr. f. franz. Spr. ötven kötetének bibliográfiáját publikálja. Honnan veszik minderre a pénzt? Nálunk még az is jámborok álma, hogy tudományos segédszemélyzet legyen a filozófiai tan-székek mellett.

Mollin á r y Gizella: *Földet érint homlokunk*. Budapest, 1929, 8° 48 l. — A szerzőnek második verskötete. Akik az első gyűjteményt, az *Asszonyi alázat*-ot ismerték, nagy örömmel fogadták az új kötetet és nem csalódtak benne. A régi témák, az asszonyélet problematikája, most egy új körrel gazdagodtak: a magyar föld szerete megható és mélyről jött hangokat talál az új kötetben. Az alaphangulat mégis az „asszonyi alázat” maradt: az asszony ösvilági, feltétlen, alázattal magábaomló és egyben mégis követelő odaadása az a lélekterület, ami kifejezésre jut ebben a kép- és zenegazdag, asketikusan tiszta és egyben erotikus költészetben.

(London.)

Szerb Antal.

Szerb Antal: *Az angol irodalom kis tükre*. Bpest, 1929, 12° 78 l. — Hasznos könyvecske, amely a legújabb esztétikai szempontok figyelembevételével készült, úgyhogy bizonyára termékenyítő hatással lesz irodalmunk történetírására is. Kár, hogy a bibliografiai rész kissé elnagyolt.

Csengery János: *Iphigenia Taurisban*. Goethe drámája. Bpest, é. n. — Ötödik, javított kiadás, amint a címlap jelzi, amit nyilván úgy kell érteni, hogy nem Goethe drámája van emendálva, hanem a fordítás csiszolódott. Így, ahogy van, a múlt században divatos Shakespeare-fordítások stílusát reprezentálja.

Agyagfalvi Hegyi István: *Arany és ezüst*. Versek, 1927—1929, Bpest, 8° 184 l. — A verseskönyv ajánlása jellemző a szerző költői attitűdjére: „Könyvemmet Vass József Kegyelmes (nagy K-val!) jó Uramnak ajánlom, kinek a jósága májusi eső és júniusi napfény”. Ez a Bók azonban nem javítja föl a Zöngemények Hígságát. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége okosabb dolgokra is költöhetné a pénzét. Például nyomathatna egy olcsó Petőfit a megszállott területek magyarsága számára, ha már mindenáron a költészetet akarja propagálni.

Szinyei Ferenc: *Novella- és regényirodalmunk az abszolutizmus korának elején*. (Székfoglaló.) Bpest, M. T. Akadémia, 1929, 8° 132 l. — A szabadságharc idejének „háborús” irodalmáról a következő érdekes megjegyzést olvasuk: „Nemcsak a cenzúra, hanem a közönség és a kritika is kezdte megelégneli a forradalomnak ezt a kizsákmányolását. A Magyar Emléklapokról azt írja a Pesti Napló, hogy lőn ismét iszonyú művészietlen szétmarcangolása és dora-útása a forradalom szerencsétlen drámájának; a következő évben pedig így em-

lékezik meg a háborús irodalomról: Az ostromállapot két első évében szép-irodalmunk egészen forradalmi visszhangokból állt s ezen irányt némelyek már csömörletesen kezdik tartani”.

Elnémult ajkak. Regény. Írta Szarka Géza. Bpest, é. n. 8° 284 l. — A szerző komolyan meghányta-vetette a falusi egyke-veszedelem kérdését. Tetterős, hívó fiatal orvos indul harcba e veszedelem ellen; elgáncsolják, meg is hurcolják, már-már kudarcot vall, de a végén egy hozzáillő leány szerelme által visszakapja töretlen erejét. A hős, a hősnő és az ellenpárt feje, a tipikusan gonosz bábaasszony, kissé túl egységes jellemek; éreztetik a szerző programmatikus elgondolását. A milió rajza művészebb. Sok a literátori, hagyománydiktálta fikció. Legjobb a regényben az említett kérdéskomplexum szociológiai fölfejtése, amelynek tanulságait még az irodalmi szempontú kritikus sem akarja lekicsinyelni.

(Szeged.)

Szeri Endre.

Szász Károly: *Képek és történetek.* Bpest, é. n., 8° 136 l. — Képek: tünedező magyar nyugalmasság, parókiák és úriházak meghitt élete. Néha ez az ismerős, patinás milió megzavarosodik az úgynevezett modern étellel való kontaktusban: ilyenkor a szerző vonalvezetése, színkezelése is bizonytalanná válik. Bibliái tárgyú „képei” a legmarkánsabbak. — Történetek: bölcselkedő, olykor humoros példázgatás, símogató mesélgetések, kevés mozgalmasság, eleve-fölol-dott problematika. Kipróbált, enyhe, de mindenekfölött becsületes stíluseszközök. — A képek tán haloványak kissé, a történetekre bölintani lehet csupán, azonban mindig marad valami, amire jólesően fölfigyelhetünk: ez pedig a szerző mélyről, a vallásosság és lírai humanitás mélységéből élénkbontakozó rokonszenves férfihangja.

(Szeged.)

Sz. E.